

तस्माद्ब्रह्मनां संभवानां जन्मनामंते मानुष्यमनित्यमप्यर्थदं पुरुषार्थप्रापकं दैवाल्लब्ध्वा इदमनुमृत्युअन्वनुनिरंतरं मृत्यवो यस्य तत् यावन्नचपतेत्तावदेव
तूर्णशीघ्रनिःश्रेयसाययतेत विषयः पुनः सर्वतः पश्वादियोनिष्वपिस्यादेव ॥ १९ ॥ तदेवं हेयोपादेयविवेकं बहुधा निरूप्येदानीं यदुक्तं त्वंतु कल्पः क
विदक्षइत्यादितत्रोत्तरमाह एवमिति एवं बहुभ्योगुरुभ्यः शिक्षितेन विशिष्टज्ञानमेव आलोकः प्रदीपो यस्य सः सप्तम्यंतं वा आत्मविशेषणम् आत्म
निस्थित एवमहीं विचरामि ॥ ३० ॥ ननु किं बहुभिर्गुरुभिः न हि श्वेतकेतुभृगुप्रमुखैर्बहवोगुरव आश्रितास्तत्राह न ह्येकस्मादिति बहुधा सप्रपंचनि
प्रपंचभेदादिभिः अयं भावः नैते परमार्थोपादेशगुरवः किं त्वन्वयव्यतिरेकाभ्यामात्मन्यसंभावनादिमात्रनिवर्तकाः तेषां बहुत्वं युक्तमेवेति ज्ञानप्रदं
गुरुमेकमेव वक्ष्यति मदभिज्ञं शांतमुपासीतेति उक्तं च तस्माद्गुरुं प्रपद्येत जिज्ञासुः श्रेय उत्तममिति ॥ ३१ ॥ विप्रोदत्तात्रेयः योगार्थिमापुरुभयीयदु

लब्ध्वासु दुर्लभमिदं बहुसंभवांते मानुष्यमर्थदमनित्यमपीह धीरः ॥ तूर्णयतेतनपतेदनुमृत्युयावन्निःश्रेय
सायविषयः खलु सर्वतः स्यात् ॥ २९ ॥ एवं संजातवैराग्यो विज्ञानालोक आत्मनि ॥ विचरामिमहीमेतां मु
क्तसंगोऽनहंरुतिः ॥ ३० ॥ न ह्येकस्माद्गुरोर्ज्ञानं सुस्थिरं स्यात्सुपुष्कलम् ॥ ब्रह्मैतद्वितीयवैगीयते बहुधर्षि
भिः ॥ ३१ ॥ श्रीभगवानुवाच इत्युक्त्वा स यदुं विप्रस्तमामं च्यगभीरधीः ॥ वंदितोऽभ्यर्थितो राज्ञाय यौ
प्रीतो यथागतम् ॥ ३२ ॥ अवधूतवचः श्रुत्वा पूर्वेषां नः स पूर्वजः ॥ सर्वसंगविनिर्मुक्तः समचित्तो बभूव ह
॥ ३३ ॥ इति श्रीभागवते महापुराणे एकादशस्कंधे भगवदुद्धवसंवादे नवमोऽध्यायः ॥ ९ ॥ ॥ ७३ ॥
श्रीभगवानुवाच मयोदितेष्ववहितः स्वधर्मेषु मदाश्रयः ॥ वर्णाश्रमकुलाचारमकामात्मा समाचरेत् ॥ १ ॥

हेहयाद्याइत्युक्तत्वात् यथागतं तथैव यदृच्छया ययावित्यर्थः ॥ ३२ ॥ भगवान्स्वीयं ब्रह्मविकुलमिति श्लाघते नः पूर्वेषां पूर्वज इति अत्र संग्रह
श्लोकाः कपोतमीनहरिणकुमारीगजपन्नगाः पतंगः कुररश्चाष्टौ हेयार्थे गुरवो मताः ॥ १ ॥ मधुकृन्मधुहर्ता च पिंगला च द्वयोस्त्रयः उपादेयार्थविज्ञा
ने शेषाः पृथ्व्यादयो मताः ॥ २ ॥ तदवांतरभेदश्च तत्र तत्र स्फुटीकृतः अध्यायत्रितये चाष्टनवाष्टावीरिताः क्रमात् ॥ ३ ॥ ३३ ॥ इत्येकादशे टीका
यां नवमोऽध्यायः ॥ ९ ॥ ॥ ७३ ॥ चतुर्विंशतिगुर्वारव्यालब्धसंभावनाभुवः उद्धवस्यात्मतत्वात्सैसाधनोक्तिरतः परैः ॥ १ ॥ दशमे देहसंबंधा
त्संस्मृतिर्नात्मनः स्वतः इत्येतद्वर्णयामास मतांतरनिरासतः ॥ २ ॥ तदेवमन्वयव्यतिरेकाभ्यामुत्पन्नविवेकज्ञानस्य तत्त्वज्ञानायादित आरभ्य साधना
न्युपदिशति भगवान् मयेति पंचरात्राद्युक्तवैष्णवधर्मेष्ववहितः अप्रमत्तः सन् तदविरोधेन वर्णाद्याचारमनुतिष्ठेत् ॥ १ ॥